

§ 26. Значення моральних цінностей для профілактики ШСШ. Протидія стигмі і дискримінації

Значення моральних цінностей для профілактики ШСШ і протидії дискримінації людей за будь-якою ознакою

Стигма (від грец. *stigma* — тавро, пляма, ярлик) — це характеристика людини або групи, що є свого роду вадою та спричиняє прагнення покарати, ізолювати або якось інакше принизити людей.

Стигма — надзвичайно сильний соціальний ярлик, що змушує ставитися до людини тільки як до носія небажаної якості.

Учені виокремлюють три загальні ознаки стигматизації:

1. Відмінності між людьми підкреслюють і вважають важливими. Людей поділяють на протилежні категорії: чорні й білі, сліпі й зрячі, ВІЛ-позитивні й ВІЛ-негативні.
2. Людям із відмінностями приписують негативні якості. Наприклад, вважають, що люди, які страждають на аутизм, є небезпечними, або що ВІЛ-інфекцією заражаються тільки через аморальну поведінку. Тобто людям, яких об'єднує тільки одна якість (наявність вірусу в крові), приписують негативні якості, що з вірусом жодним чином не пов'язані: небезпека для інших, бажання завдати шкоди. Іноді приписування небажаних ознак зовні може виглядати доброзичливим і навіть протилежним стигмі. Наприклад, пропонується допомагати всім людям з інвалідністю, в усьому їх підтримувати. Але в цьому разі мається на увазі, що всі такі люди — жертви, вони несамостійні, усі їхні проблеми пов'язані тільки зі станом здоров'я.
3. Людей поділяють на «нас» і «їх», тих, які є інакшими. Коли ми когось стигматизуємо, то мислимо категоріями «ми» і «вони». Це дозволяє вважати, що «вони» не такі, як «ми», й обов'язково в чомусь гірші від нас.

Якщо люди вважають якусь відмінність дуже важливою, надають іншим, у яких вона є, негативних рис і можуть легко розділити людей за цією ознакою на «нас» і «їх», то йдеться саме про стигматизацію.